

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО РОЗРОБКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ
ТРЕНІНГУ «ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ СПІЛЬНОГО
ІНВЕСТУВАННЯ» З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “
ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ”
для студентів спеціальності 8.03050301 „Економіка підприємства”
всіх форм навчання

Укладачі:

проф. Афанасьєв М.В.
ст. викл. Усенко Н.М.

Відповідальний за випуск

проф. Афанасьєв М.В.

Харків, ХНЕУ, 2012

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємства та менеджменту.

Протокол № 9 від 30 березня 2012 р.

Методичні рекомендації до розробки та проведення тренінгу «Формування інституту спільного інвестування» з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів спеціальності 8.03050301 «Економіка підприємства» усіх форм навчання / укл. Афанасьєв М. В., Усенко Н. М. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2012. – 48 с. (Укр. мов.)

Подані методичні рекомендації до розробки та проведення тренінгу, вміщено програма тренінгового навчання, методи, форми, техніки, вправи, які використовуються у тренінгу, самостійна робота студентів, система контролю та оцінювання навчальних результатів студентів.

Рекомендовано для студентів економічних спеціальностей всіх форм навчання.

© Харківський національний
економічний університет, 2012
© М.В. Афанасьєв,
Н.М. Усенко, 2012

Вступ

Основна мета тренінгу полягає в тому, що професійна підготовка студента – це тренування нових навиків, необхідних для успішної роботи в умовах мінливого конкурентного середовища. Навикам не можна навчитися, їх можна тільки тренувати. Тренінг дає змогу об'єднати процес передачі нових знань з тренування управлінських навиків.

Одним з головних принципів тренінг-навчання є його зв'язок із змістом професійної діяльності і досвідом учасників, а також його спрямованість на постійне оновлення знань та формування відповідних компетентностей. Процеси ефективного навчання тісно пов'язані зі змінами установок і стереотипів, із освоєнням нових можливостей і нових рішень. Будь-які зміни, у тому числі й навчального досвіду учасників тренінгу, відбуваються лише у тому разі, коли існує зацікавленість у їх реалізації. Тому серед завдань викладача – формування бажаних установок, нового відношення до справи, створення нової мотивації до змін, розробки механізму для реалізації таких змін.

Проведення тренінгу на тему «Формування інституту спільного інвестування» має особливу актуальність, тому що дозволяє перевести у практичну площину систему набутих теоретичних знань щодо формування інвестиційного портфелю.

З метою підсилення практичної підготовки з фінансового менеджменту доцільно проводити тренінг, що надасть змогу здобути компетентності щодо визначення та використання складових елементів підвищення ринкової вартості підприємства та моделей оптимізації інвестиційного портфелю підприємства. Проведення традиційних практичних занять, які зводяться до виконання завдань, спрямованих на обчислення певних показників, на підставі яких обґрунтовуються висновки щодо прийняття рішень в області оптимізації інвестиційного портфелю, не дають можливостей студенту усвідомити практичну значущість усіх можливості інструментарію управління грошовими потоками на підприємстві, та за його рамками. У зв'язку з цим необхідно підключати такі технології, які б давали змогу у режимі реального часу залежно від змін середовища застосовувати певні інструменти управління активами підприємства та приймати на себе відповідальність за прийняті рішення.

1. Мета, завдання тренінгу та компетентності, що формуються

Цільовою аудиторією при проведенні тренінгу є студенти 5 курсу, особливістю яких є знання теоретичної бази фінансового управління, яку узагальнено та доповнено в межах навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент», але відсутність достатніх вмінь, навичок та досвіду використання цього інструментарію в реальних умовах, тобто у процесі прийняття управлінських рішень.

Метою тренінгу «Формування інституту спільного інвестування (ICI)» є формування у студентів системи компетентностей щодо створення інституту спільного інвестування.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

1. Розподіл обов'язків та відповідальності в процесі формування інституту спільного інвестування.
2. Визначення переліку активів, що будуть формувати інститут спільного інвестування (визначення перспективних галузей промисловості, формування можливостей банківського сектору, фінансових, майнових та фондових ринків);
3. Проведення фінансової діагностики підприємств, які згідно з перспективами зовнішнього середовища були включені до переліку активів інституту спільного інвестування.
4. Визначення вартості фонду та номінальної вартості цінного паперу інституту спільного інвестування.
5. Формування інституту спільного інвестування згідно з діючим законодавством та запропонованого переліку активів.

Під час проведення тренінгу у студентів мають сформуватися певні професійні, особистісні та когнітивні компетентності.

Згідно з Національною рамкою кваліфікацій перелік предметних компетентностей у розрізі тематики тренінгу та опис кваліфікаційних характеристик 7 рівня («магістр») наведено в табл. 1.1. та додатку А.

Кваліфікаційні характеристики, якими мають володіти випускники спеціальності «Економіка підприємства» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» після тренінгу за темою «Формування інституту спільного інвестування»

Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
<p align="center"><i>Компетентність</i> – здатність розв’язувати складні задачі і проблеми в галузі формування інституту спільного інвестування або у процесі проведення тренінгу, що передбачає проведення досліджень та характеризується невизначеністю умов і вимог</p>			
<p>Спеціалізовані концептуальні знання щодо управління активами підприємства, набуті у процесі навчання та професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи.</p> <p>Критичне осмислення проблем у галузі управління активами, формування інститутів спільного інвестування.</p>	<p>Розв’язання складних задач і проблем управління активами підприємства, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної чи недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>Провадження дослідницької або інноваційної діяльності щодо фінансового управління на підприємстві, управління активами</p>	<p>Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків щодо прийнятого управлінського рішення в галузі формування інститутів спільного інвестування, а також знань та пояснень, що їх обґрунтують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>Використання іноземних мов у професійній діяльності, функціонування зарубіжних фондових ринків</p>	<p>Прийняття фінансових рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування фінансових потоків на підприємстві, управління активами підприємства.</p> <p>Відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди, здатність до подальшого навчання</p>

Таким чином, перелік професійних компетентностей згідно з тематикою тренінгу «Формування інституту спільного інвестування» такий:

здатність розподіляти обов'язки та відповідальність у процесі формування інституту спільного інвестування;

здатність прогнозувати та досліджувати зміни в зовнішньому середовищі;

здатність приймати рішення щодо визначення перспективних галузей економіки для інвестування;

здатність проводити експрес діагностику фінансового становища підприємства;

здатність формувати аналітичні звіти можливостей подальшого розвитку визначених підприємств, які будуть включені в активи інституту спільного інвестування;

здатність використовувати моделі оптимізації інвестиційного портфелю;

здатність обґрунтувати вартість фонду та номінальну вартість цінного паперу;

здатність формувати інститут спільного інвестування.

Перелік особистісних та когнітивних компетентностей:

здатність до вирішення нестандартних завдань;

здатність проявляти гнучкість мислення та креатив;

здатність до налагодження міжособистісних відносин (здатність працювати у команді);

здатність усної презентації;

здатність при великому завантаженні якісно виконувати різні завдання одночасно та грамотно систематизуючи різні завдань по пріоритетності;

здатність переробляти зростаючу масу інформації та володіння інформаційними технологіями; навички управління інформацією;

уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних інформаційних джерел;

здатність до критики та самокритики (критичне мислення; здатність формулювати критичні судження);

здатність формулювати думки та висловлювати їх;

здатність застосовувати знання на практиці;

здатність брати на себе відповідальність за прийняті управлінські рішення.

2. Програма тренінгового навчання

Серед основних завдань тренінгу: орієнтація на кінцеві результати у практичній діяльності, визначення нових виробничих цілей; згуртування колективу та удосконалення професійної майстерності; посилення мотивації та ентузіазму студентів; удосконалення навичок спілкування. Одним із найважливіших завдань тренінгу є використання набутого досвіду професійної діяльності учасників та формування нового. Результати цієї роботи потребують нових підходів до дальшого використання сформованих компетентностей в організаційних процесах.

Організаційна структура тренінгу за темою «Формування інституту спільного інвестування» представлена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Організаційна структура тренінгу за темою «Формування інституту спільного інвестування»

Послідовність виконання навчальних процедур	Метод/вид активності	Тривалість, хвилин
1	2	3
День перший		
Вступна частина		
1. Вступне слово тренера (знайомство студентів з метою, завданнями, критеріями оцінки та переліком компетентностей, які він отримає під час тренінгу)	Банки візуального супроводження	15
2. Знайомство (презентація тренера та учасників тренінгу)	Технологія «Круг»	15
3. Правила поведінки в процесі проведення тренінгу	Технологія «Круг», фліп-чарт	10
4. Визначення сподівань учасників від тренінгу	Банки візуального супроводження	10
5. Об'єднання учасників у групи	Технологія «Пазли»	10
6. Узгодження графіку роботи та видача завдань	Банки візуального супроводження	5
Перерва	Кава-брейк	10

Продовження табл. 2.1

1	2	3
Основна частина		
7. Міні-лекція «Переваги та недоліки напрямів інвестування» (інститутів спільного інвестування)	Міні-лекція, банки візуального супроводження	15
8. Видання вихідної інформації для кожної групи	Міні-лекція, роздатковий матеріал	5
9. Розподіл обов'язків та відповідальності за формування інституту спільного інвестування між учасниками в процесі прийняття рішень	Робота в малих групах	10
10. Тренер пропонує кожному учаснику тренінгу дати відповідь на питання: «Які основні характеристики компаній по управлінню активами?»	Метод мозкового штурму, фліп-чарт	15
Перерва	Обід	30
11. Тренер дає завдання: пропонує представити об'єднану міні групу компанією щодо управління активами (КУА), в рамках КУА пропонує сформувати інститут спільного інвестування. При цьому тренер пропонує врахувати такі етапи: проаналізувати ринок цінних паперів, нерухомості та інших ринків, інструменти яких будуть перебувати у складі активів ІСІ; пошук об'єктів для інвестицій	Інформація мережі «Internet», робота в малих групах	70
12. Рухавки (з метою досягнення групової згуртованості, спрацьованості)	Рухавка	20
13. Сформувати перелік підприємств та інструментів фінансових ринків, які на думку фахівців міні-групи (КУА) будуть перебувати у складі активів ІСІ	Робота в малих групах	40
Перерва	Кава-брейк	10
Завершальна частина		
14. Підготовка презентації	Робота в малих групах	15
15. Презентація результатів аналізу зовнішнього середовища та презентація переліку запропонованих активів ІСІ	Презентація, групова дискусія	40
16. Підбиття підсумків та завершення роботи дня	Зворотній зв'язок (анкетування)	15

Продовження табл. 2.1

1	2	3
День другий		
Вступна частина		
1. Вступне слово тренера (пропонується згадати, яка мета, завдання тренінгу; визначається, що запам'яталось під час тренінгу)	Банки візуального супроводження, технологія «Круг»	15
2. Знайомство (презентація тренера та учасників тренінгу)	Технологія «Круг», фліп-чарт	15
3. Визначення сподівань учасників від тренінгу	Банки візуального супроводження	10
4. Об'єднання учасників у групи	Технологія «Пазли»	10
5. Узгодження графіку роботи та видача завдань	Банки візуального супроводження	5
Перерва	Кава-брейк	10
Основна частина		
6. Міні-лекція «Визначення критеріїв визначення фактичного фінансового становища підприємств»	Міні-лекція, банки візуального супроводження	20
7. Видання вихідної інформації для кожної групи	Міні-лекція, роздатковий матеріал	5
8. Тренер пропонує кожному учаснику тренінгу дати відповідь на питання: «Які інструменти ІСІ»	Метод мозкового штурму, фліп-чарт	15
9. Рухавки (з метою досягнення групової згуртованості, спрацьованості)	Рухавка («гра землетрус»)	15
10. Тренер дає завдання: «Пропонує об'єднатися в міні-групи (КУА), як при першому дні тренінгу». При цьому тренер пропонує врахувати такі етапи: проаналізувати фактичне фінансове становище сформованого першим днем переліку підприємств, які будуть перебувати у складі активів ІСІ.	Інформація мережі «Internet», робота в малих групах	60
Перерва	Обід	30
11. Рухавки (з метою досягнення групової згуртованості, спрацьованості)	Рухавка («гра Зоопарк»)	15
12. Сформувані інвестиційний портфель ІСІ використовуючи існуючі моделі та визначити випуск, розміщення та викуп цінних паперів ІСІ; залучення агентів, які розміщують/викуповують цінні папери ІСІ серед інвесторів	Робота в малих групах	50
Перерва	Кава-брейк	15

1	2	3
Завершальна частина		
13. Підготовка презентації	Робота в малих групах	15
14. Презентація створеного інституту спільного інвестування	Презентація, групова дискусія	40
15. Підбиття підсумків та завершення роботи	Зворотній зв'язок (анкетування учасників)	15
Усього		720

Таким чином, запропонований тренінг за темою «Формування інституту спільного інвестування» розрахований на два дні (720 хв.).

3. Змістова структура тренінгу

Змістова структура тренінгу за тему «Формування інституту спільного інвестування» – вступний, основний та підсумковий блок представлена в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Змістова структура тренінгу перший день

Етап	Змістовні блоки	Очікувані результати
1	2	3
Перший день		
Вступний блок	Знайомство студентів з метою, завданнями, критеріями оцінки та переліком компетентностей, які він отримає під час тренінгу. Визначення очікувань від тренінгу. Визначення правил та умов тренінгу. Об'єднання студентів у малі групи для виконання завдань тренінгу	Визначення очікувань студентів від тренінгу. Формування робочого клімату. Прийняття правил проведення тренінгу. Визначення критеріїв оцінки результатів тренінгу. Сформовані малі групи кількістю 4 – 6 осіб

Закінчення табл. 3.1

1	2	3
Основний блок	<p>Стисле висвітлення питань, які будуть запропоновані для розгляду під час проведення тренінгу з рекомендацією необхідної для розгляду літератури (використання міні лекції).</p> <p>Перерва на каву.</p> <p>Тренер проводить розминку.</p> <p>Тренер, використовуючи метод мозкового штурму, пропонує кожному учаснику тренінгу дати відповідь на питання: “Які основні характеристики компаній щодо управління активами?”.</p> <p>Тренер дає завдання: пропонує представити об’єднану міні групу компанією щодо управління активами (КУА), в рамках КУА пропонує сформувати інститут спільного інвестування. При цьому тренер пропонує врахувати такі етапи:</p> <p>проаналізувати ринок цінних паперів, нерухомості та інших ринків, інструменти яких будуть перебувати у складі активів ІСІ; пошук об’єктів для інвестицій.</p> <p>Перерва на обід.</p> <p>Сформувати перелік підприємств та інструментів фінансових ринків, які на думку фахівців міні групи (КУА) будуть перебувати у складі активів ІСІ.</p> <p>Перерва на каву</p>	<p>Визначені правові основи функціонування ІСІ.</p> <p>Результати оцінки ринків, інструменти яких будуть перебувати у складі активів ІСІ (використовуючи методичні рекомендації щодо оцінки зовнішнього середовища).</p> <p>Визначені перспективні напрямки розвитку реального та фінансового сектору.</p> <p>Сформований перелік інструментів для ІСІ</p>
Підсумковий блок	<p>Презентація результатів роботи (кожна група).</p> <p>Оцінка результатів проведеного першого дня тренінгу (мін-група (КУА) отримує анкету, в якій оцінює роботу конкурентних міні-груп (КУА).</p> <p>Підбиття підсумків проходження першого дня тренінгу та завершення роботи. Обмін думками</p>	<p>Загальні рекомендації щодо інструментів ІСІ.</p> <p>Визначення напрямів та об’єктів інвестування</p>

Особливу увагу слід приділити змісту міні-лекції, згідно зі структурою приведення тренінгу за темою «Формування інституту спільного інвестування». Розвиток фінансових ринків настільки розширило інструменти та способи вкладення грошей, що стає важко розібратися у всьому різноманітті інвестиційних альтернатив.

Проте основними напрямками інвестування можуть стати:

вкладення грошей у банк;

самостійне інвестування на ринку цінних паперів:

вкласти гроші в пайовий інвестиційний фонд (ПІФ).

Найпростіше, що може зробити інвестор, це вкласти гроші в банк. Інвестор відкриває рахунок, на який перераховує свої засоби. Далі на його внесок нараховуються відсотки. Податок від отриманого в банку доходу не стягується. Що стосується ризиків, то вони мінімальні, особливо якщо провести диверсифікацію своїх вкладень. Таким чином, при існуючих темпах інфляції банківський вклад дозволить вкладникові трохи пригальмувати танення свого капіталу внаслідок зростання цін.

У пошуках більш високого доходу можна спробувати й самому інвестувати засоби, підшукуючи найбільш привабливі фінансові ринки. Чим то валютні ринки, чи то ринки простих цінних паперів, – від такого інвестора будуть потрібні високі спеціальні навички й знання, якими, найчастіше, рядові інвестори не володіють. Зате самостійне управління має ряд переваг, основна з яких полягає у власному контролі над ризиками, ліквідністю вкладень. З банку, наприклад, зняти гроші зі строкового вкладу без втрат у нарахованому доході не представляється можливим. Прибутковість самостійного управління залежить більшою мірою від рівня кваліфікації самого інвестора, так само як і рівень ризику. Так само інвестор несе набагато більші витрати з обслуговування торговельного рахунку, висновку угод, а також за доступ до торговельного терміналу. Ще одним негативним моментом є оподаткування. Якщо інвестувати засоби в ринок цінних паперів, то на початку кожного податкового періоду інвестор сплачує податок. При цьому податок стягується з різниці між сумою реалізації цінних паперів і фактично понесених витрат на їхнє придбання, куди входять сума покупки цінних паперів, комісія брокерові та інші витрати на висновок угоди. Особливу увагу приділимо можливості вкладення коштів у ПІФ. Становлять інтерес три основні моделі розвитку інститутів спільного

інвестування. Першу можна застосувати для оптимізації оподатковування компанії. Друга модель використання ІСІ цікава для обслуговування існуючих інвестиційних потоків. Інвестиційні вкладення через фонд і безпосереднє інвестування засобів у підприємство не мають різниці в оподатковуванні. Вкладаючи кошти прямо, інвесторові обов'язково прийде додатково наймати команду професіоналів для управління інвестицією, як це відбувається зараз. При використанні можливості вкладення засобів через фонд відпаде необхідність у ручному управлінні. Оскільки цим буде займатися КУА.

У всіх цих трьох напрямів інвестування є свої переваги та недоліки, які представимо в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Переваги та недоліки напрямів інвестування

Характеристика	Банк	Самостійне управління	ПІФ		
			відкритий	інтервальний	закритий
Дохід	мінімальний	залежить від особистої кваліфікації	середній	середній	високий
Ризик	мінімальний	залежить від особистої кваліфікації	середній	середній	високий
Кваліфікація інвестора	нульова	висока	мінімальна	мінімальна	мінімальна
Оподатковування	не обкладає	дохід від реалізації ЦБ за винятком витрат на їхнє придбання	дохід при продажі цінних паперів фонду самому фонду. Дохід отриманий у вигляді дивідендів фонду, та дохід, отриманий від продажу цінних паперів фонду третій особі обкладає податком у момент реалізації		
Витрати	мінімальні	комісійні брокерові, плата за торговельний термінал	виплачує винагорода КУА депозитарію реєстратора оцінювача й аудитора, а також інші витрати пов'язані з управління фондів. Їхня сума не перевищує 10 % від середньорічної вартості чистих активів		
Ліквідність	висока	залежить від об'єктів і суми інвестування	висока	низька	дуже низька

Також рішенням ДКЦБФР № 12 від 11.01.2002 р. (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 06.02.2002 р. під № 108/6396) затверджене Положення про склад і структуру активів інституту загального інвестування. Відповідно до зазначених нормативних документів склад і структура активів ІСІ визначаються регламентом ІСІ та проспектом емісії інвестиційних сертифікатів ПФ та акцій КІФ. Необхідно відзначити, що вимоги до складу та структури активів ІСІ, установлені Законом про ІСІ, застосовуються через шість місяців з дати реєстрації ІСІ в ДКЦБФР і закінчення строку первинного розміщення цінних паперів ІСІ за ціною, зазначеної в проспекті емісії цінних паперів ІСІ.

Протягом строку первинного розміщення цінних паперів ІСІ склад активів ІСІ повинен відповідати вимогам, установленим регламентом ІСІ.

Активи ІСІ складаються з таких засобів:

коштів (у національній та іноземній валюті), на банківських поточних рахунках і депозитних внесках;

об'єктів нерухомості;

цінних паперів (у тому числі іноземних держав й інших іноземних емітентів);

інших активів, дозволених законодавством з урахуванням обмежень, установлених безпосередньо для конкретних типів і видів інвестиційних фондів.

Законодавство визначає активи які не можуть включати ІСІ:

цінні папери, випущені КУА, хоронителем, реєстратором та аудитором (аудиторською фірмою) цього ІСІ й зв'язаними особами;

цінні папери іноземних держав й іноземних юридичних осіб, допущені до торгів менш чим на двох провідних іноземних біржах або в торгово-інформаційних системах, перелік яких визначаються ДКЦБФР;

цінні папери інших ІСІ;

векселі та ощадні сертифікати на суму більше 10 % вартості активів ІСІ, якщо інше не встановлено нормативно-правовими актами ДКЦБФР;

іпотечні та похідні цінні папери, якщо інше не встановлено нормативно-правовими актами ДКЦБФР;

цінні папери іноземних емітентів, якщо вартість таких цінних паперів понад 20 % загальної вартості активів ІСІ

Якщо кредитний рейтинг цінних паперів, які входять в активи ІСІ (крім венчурного фонду), знизився до спекулятивного рівня по

Національній рейтинговій шкалі, ICI (крім венчурного фонду), у порядку й у строки, установлені ДКЦБФР, зобов'язані привести свої активи у відповідність із вимогами Закону про ICI.

Розглянемо тепер більш докладно переваги та недоліки фондових інструментів. Результати аналізу представимо в табл. 3.3 та 3.4.

Таблиця 3.3

Переваги фондових інструментів

Перевага	Характеристика
1	2
Прибутковість	В умовах кризових явищ існує негативна тенденція щодо прибутковості фондів, в перспективі прогнозується зростання дохідності. При гарному рівні диверсифікованості вкладень фонди здатні стати реальною альтернативою банківським депозитам
Професійне управління	Важливою перевагою інвестиційних фондів є професійне управління активами. У компанії з управління активами працюють атестовані, кваліфіковані фахівці
Прозорість	Навіть у такої високоорганізованої системи, як банківська, немає такого рівня звітності перед вкладниками, як у системі спільного інвестування. Відкриті фонди щодня оголошують інформацію про вартість чистих активів і надають контролюючим органам (Державної комісії з коштовних паперів і фондового ринку) звітність про вартість коштовних паперів і склад портфеля фонду, що робить ICI одним із самих прозорих інструментів інвестування
Відкритість	Ознайомившись із головним документом фонду – проспектом емісії, зацікавлений інвестор може без праці зрозуміти стратегію фонду на ринку, його позицію щодо ризиків і прибутковості
Диверсифікованість	Інвестиції піддані ризикам, але ризики можна знижувати шляхом диверсифікованості портфеля фонду, формувати інвестиційний портфель із широкого спектра цінних паперів таким чином, щоб зниження вартості одних цінних паперів компенсувалося збільшенням вартості інших. Щоб сформувати диверсифікований портфель при самостійному інвестуванні, необхідно володіти чималими засобами, а КУА, управляючи значними грошовими ресурсами, має можливість купувати різні фінансові інструменти – акції, облігації, депозитні сертифікати, векселі

Закінчення табл. 3.3

1	2
Низькі операційні витрати	При управлінні більшою кількістю дрібних інвестицій як одним більшим портфелем економія досягається за рахунок масштабу операцій. Інвестиційні фонди можна зрівняти з оптовими покупцями, які купують товари й послуги по більше низьких цінах. Зниження операційних витрат позитивно впливає на загальний інвестиційний результат фонду, а значить і на кінцевий результат кожного інвестора
Пільгове оподаткування	У рамках фонду доходи інвестора не обкладають податком до моменту одержання виплат. У самому ж фонді проміжні доходи реінвестується без необхідності оплати податків, оскільки фонд податок на прибуток не платить. У випадку самостійного інвестування шляхом придбання цінних паперів це неможливо: проміжні доходи інвестора від продажу акцій або облігацій, від одержання по них дивідендів або відсотків обкладають податком. Право на всю зароблену фондом прибуток, а не тільки на його частину. Отриманий за рахунок грошей інвесторів прибуток є прибутком інвесторів, за винятком витрат на управління – винагорода та премія компанії з управління активами; винагорода торговця цінними паперами, реєстратора, аудитора й т. д.
Регулювання	Діяльність ІСІ ретельно регулюється та контролюється державними органами. Захист прав інвесторів забезпечений організаційною структурою фонду, а також контролем з боку держави. Функції управління, зберігання й обліку засобів фонду розділені між незалежними друг від друга структурами – керуючою компанією, спеціалізованим депозитарієм і спеціалізованим реєстратором. Подібна схема, ні при яких ситуаціях не дозволить компанії вивести активи з фонду без акцепту (дозволу) Спеціалізованого депозитарію. Діяльність перерахованих вище організацій, що обслуговують фонди, також ліцензується й регулюється ДКЦБФР
Зручність	В інвестора фонду немає необхідності відслідковувати підвищення й зниження вартості десятків різних активів. Вам тільки варто перевіряти періодично зростання вартості активів фонду й по можливості порівнювати з показниками інших ІСІ
Вибір	Є багато фондів, які мають свою "спеціалізацію" (наприклад, акції металургійних й енергетичних підприємств). Серед них можна вибрати ті фонди, які найбільше пасують вимогам інвестора по напрямках діяльності, а також по ризикованості

Недоліки фондових інструментів

Недолік	Характеристика
Вартість	Більш висока порівняно з іншими формами інвестування, витрати (відкриття рахунків у національній валюті й цінних паперах). Законодавство встановлює максимальну величину витрат, які лягають на пайовика в розмірі 10 % від середньорічної вартості активів
Прибутковість	Відсутність гарантованого доходу. Ні компанія з управління активами, ні держава не гарантує дохід по цінних паперах ІСІ. Це пов'язано з тим, що при інвестуванні через ІСІ ви не кредитуєте компанію або ІСІ, а берете участь у діяльності, очікуваних доходах і можливих збитках фонду своїми грошми шляхом придбання цінних паперів фонду.
У випадку інвестування в закриті ПФІ	Інвестор не завжди має можливість реалізувати наявні в нього цінні папери й дістати грошові кошти до дати ліквідації ІСІ

Існує ще безліч позитивних і негативних сторін у даному виді інвестування, але інвесторові не варто забувати про дуже важливий момент, що чим вище дохід, тим вище й ризик. При виборі конкретного фонду й довіряючи свої гроші компанії з управління активами, необхідно керуватися певними критеріями та параметрами, щоб фонд проіснував як планувалося, а не закотився зненацька через пару місяців і щоб компанія, яка ним управляє, зуміла заробити адекватний (справедливий) прибуток.

Критеріями для вибору фонду слугують такі показники:

Коефіцієнт Шарпа – оцінює ефективність роботи фонду (порівнює прибутковість фонду із прибутковістю безризикового активу – термінового депозиту на 12 місяців, з огляду на ризикованість оцінюваного портфеля). Чим коефіцієнт більше, тим ефективніше управління активами.

Коефіцієнт Бета – порівнює ризикованість фонду з ринковим орієнтиром, якщо він більше нуля, але менше одиниці, то це означає, що фонд зростає і падає меншою мірою, ніж зростає і падає сам ринок.

Коефіцієнт Альфа говорить про те, якою мірою вдалося керуючому перевищити ту прибутковість, що показує фондовий ринок у цілому. Чим він вище – тим краще.

Як вже зазначалось, кількість годин для проведення тренінгу потребу двох днів для його проведення. Змістова структура другого дня представлена в табл. 3.5

Таблиця 3.5

Змістовна структура тренінгу другий день

Етап	Змістовні блоки	Очікувані результати
1	2	3
<i>Другий день</i>		
Вступний блок	<p>Пропонується згадати, яка мета та завдання тренінгу. Визначається, що запам'яталось під час тренінгу.</p> <p>Визначення очікувань від другого дня тренінгу.</p> <p>Об'єднання студентів в малі групи для виконання завдань тренінгу</p>	<p>Визначення очікувань студентів від тренінгу.</p> <p>Формування робочого клімату.</p> <p>Визначення результатів тренінгу за перший день.</p> <p>Сформовані малі групи кількістю 4 – 6 осіб</p>
Основний блок	<p>Стисле висвітлення питань, які будуть запропоновані для розгляду під час проведення тренінгу з рекомендацією необхідної для розгляду літератури (використання міні-лекції).</p> <p>Перерва на каву.</p> <p>Тренер проводить розминку. Тренер використовуючи метод мозкового штурму пропонує кожному учаснику тренінгу дати відповідь на питання: “Які інструменти ІСІ?”.</p> <p>Тренер дає завдання: пропонує об'єднатися в міні-групи (КУА) згідно з першим днем тренінгу. При цьому тренер пропонує врахувати такі етапи:</p> <p>1. Проаналізувати фактичне фінансове становище сформованого першим днем переліку підприємств, які будуть перебувати у складі активів</p>	<p>Визначення критеріїв, які дозволяють сформувати об'єктивну повну інформацію про фінансове становище підприємств.</p> <p>Результати фінансової діагностики та рекомендації щодо зміни інструментів, які будуть перебувати у складі активів ІСІ.</p> <p>Формування ІСІ</p>

1	2	3
	Перерва на обід. 2. Сформувати інвестиційний портфель ІСІ, використовуючи існуючі моделі та визначити випуск, розміщення та викуп цінних паперів ІСІ; залучення агентів, які розміщують/викуповують цінні папери ІСІ серед інвесторів. Сформувати ІСІ. Перерва на каву	
Підсумковий блок	Презентація результатів роботи (кожна група). Оцінка результатів проведеного другого дня тренінгу. Підбиття підсумків проходження другого дня тренінгу та завершення роботи. Обмін думками	Презентація роботи (сформованого ІСІ). Формування звіту.

Для виконання завдань з тренінгу «Формування інституту спільного інвестування» пропонується використовувати робочий зошит з тренінгу (додаток Б). Упровадження робочого зошиту з тренінгу «Формування інституту спільного інвестування» дозволить не тільки мати ілюстративний матеріал щодо тренінгу, а також кожному учаснику представити свою особливу працю, що дозволить використати це для оцінки поточного та заключного етапу тренінгу.

Таким чином, ефективне проведення тренінгу за дисципліною «Фінансовий менеджмент» передбачає ретельний вибір методів, прийомів і засобів організації навчальної діяльності. У процесі тренінгу можуть бути використані більшість відомих активних методів, які забезпечують виконання таких завдань: аналіз роботи організаційних систем і забезпечення контролю за виробничими процесами; розвиток ініціативи самостійного формування й висловлювання суджень; створення системи відповідної звітності; сприяння професійному розвитку учасників, заохочення прийняття рішень; створення умов для прояву різних видів компетентності; сприяння розвитку впевненості, ініціативності та майстерності; виявлення набутого професійного досвіду учасників; створення умов для творчості та інноваційного пошуку; об'єднання учасників у робочі команди, стимулювання їхньої ефективної роботи та взаємонавчання.

4. Самостійна робота студентів

Активна самостійна робота має значну кількість переваг. По-перше, студенти краще запам'ятовують зміст заняття, якщо вони активно сприймають інформацію. При активній самостійній роботі знання краще сприймаються, краще запам'ятовуються та легше використовуються в аналогічних ситуаціях. Що значно сприяє їх переносу на практику.

Самостійна робота сприяє тому, що у студента з самого початку складається повна картина різних взаємозв'язків та взаємодій окремих елементів. Це дозволяє вирішувати комплексні завдання.

Як правило, активна самостійна робота позитивно впливає на мотивацію студентів, поскільки дає можливість впливати на тренінг, відчувати відповідальність за конкретні результати.

Самостійну роботу (СР) за тренінгом «Формування інституту спільного інвестування» доцільно проводити на попередньому етапі. При підготовці до проведення тренінгу (за тиждень) академічна група студентів одержує завдання, зміст якого полягає у тому, що кожному учаснику тренінгу, у нашому випадку академічної групи, необхідно скласти та вирішити три завдання (стереотипне, діагностичне та евристичне) за матеріалом теми, за яким проводиться тренінг. Основою для виконання цього завдання можуть служити практичні задачі та завдання, які розглядалися в межах практичних занять, збірки задач з даної дисципліни, практикуми. Крім цього при виконанні завдання студент стикнеться з необхідністю повторення теоретичного матеріалу, оскільки задачі необхідно не тільки запропонувати, а ще й вирішити.

Для перевірки та оцінювання даного самостійного завдання викладач має бути ознайомленим з новинками щодо методичної бази за навчальною дисципліною. Також необхідно вивчити Інтернет-джерела з метою недопущення дублювання та копіювання. Наступним кроком після визначення цілей та розробки завдання слід розробити систему оцінювання самостійної дотренінгової роботи.

Оцінка за самостійну роботу безперечно має виконувати мотивуючу функцію, тобто спонукати студента до повторення тематичного

матеріалу з метою його вільного використання у ході тренінгової роботи. Оцінку за самостійну роботу доцільно виставляти за 12 бальною шкалою за певними критеріями (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Критерії оцінки самостійної дотренінгової роботи

Критерій	Бал
1. Оригінальність запропонованих завдань	2
2. Відповідність запропонованих завдань вимогам (діагностичні, евристичні)	3
3. Правильність вирішення	4
4. Самостійність виконання (при захисті)	3
Усього	12

При цьому необхідно визначити питому вагу цієї оцінки у загальній оцінці за тренінгом. Так, за тренінгом «Формування інституту спільного інвестування» вона має складати 30 %.

Зміст управління самостійною роботою при підготовці до тренінгу розкрито в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Управління самостійною роботою тренінгу

Етапи управління	Зміст етапу управління СР в межах тренінгу
планування	визначення цілей СР; визначення термінів (протягом тижня); складання методичних рекомендацій до виконання завдання
організація	організувати зустріч зі студентами з метою видачі завдання, обговорення його структури, критеріїв оцінювання термінів подачі на перевірку та підготовки до проведення тренінгу
мотивація	розробка критеріїв оцінювання (як варіант можна також обрати «бонусний бал», тобто бал, який підвищує (або навпаки) оцінку отриману студентом під час проведення тренінгу)
контроль	підсумковий контроль проводиться при захисті розроблених завдань, а поточний – доцільно проводити через персональну навчальну систему (ПНС)

При видачі завдання для самостійної роботи необхідно студентам не тільки пояснити сутність завдання, яке вони мають виконати, а ще й акцентувати увагу на значимості виконання цього завдання, така як це підготовка до тренінгу. Також необхідно видати критерії оцінювання та чітко окреслити строки виконання та умови захисту. Підходи щодо контролю, мотивації та оцінювання самостійної роботи студентів у ході тренінгу будуть розглянуті у наступному підрозділі.

Таким чином, для формування нового навчального досвіду з перспективою майбутнього використання у практичній діяльності необхідна проектна робота, що забезпечує закріплення отриманих знань і навичок командної роботи, оцінку ефективності пройденого навчання, виявлення потенціалу студентів, розв'язання актуальних проблем організації, підвищення лояльності працівників та вирішення практичних проблем.

5. Система контролю та оцінювання навчальних результатів студентів

Під час оцінювання студентів та міні-груп за роботу на занятті з використанням методів активного навчання застосовують специфічні критерії, що враховують особливості поведінки людини в міжособистісних стосунках.

Інтерактивне оцінювання (критерії): активність учасників, дотримання правил та регламенту, сформованість конкретних умінь та навичок.

Критерії наступні: схожість з об'єктом спостереження; чіткість викладу думки; акуратність оформлення; вчасність подання портрета; повнота; дотримання обсягу.

У рамках тренінгу за темою «Формування інституту спільного інвестування» рекомендується проводити попередній контроль, поточний контроль та підсумковий.

Система контролю представлена у табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Система контролю за тренінгом «Формування інституту спільного інвестування»

Характеристики контролю	Попередній	Поточний	Підсумковий
Періодичність, тривалість	За тиждень до проведення тренінгу	Протягом тренінгу	Після проведення тренінгу
Форма проведення	Захист завдань, складених за тематикою тренінгу	Моніторинг активності роботи у малих групах	Презентація результатів малих груп, звіт
Шкала оцінювання	За 12 бальною шкалою. Оцінка складає 30 % від загальної	За 12 бальною шкалою. Оцінка складає 40 % від загальної	За 12 бальною шкалою. Оцінка складає 30 % від загальної

Попередній контроль, як розглядалося у попередньому підрозділі, проводиться за тиждень до проведення тренінгу та має на меті теоретичну та практичну підготовку учасників до тренінгової роботи. Слід зазначити, що при видачі індивідуального завдання для самостійного виконання необхідно акцентувати увагу студента – майбутнього учасника тренінгу на тому, що саме від його відповідальності та якості виконання самостійної роботи залежить результат роботи малої групи (МГ) у ході тренінгу. Це є дуже вагомим фактором соціальної мотивації. При перевірці самостійної роботи викладач виставляє оцінку за 12 бальною шкалою, яка складає 30 % від загальної оцінки за тренінг. Слід зауважити, що тут важлива не стільки оцінка сама по собі, а можливість вказати на певні недоліки, які студенту рекомендується виправити вже під час проведення тренінгу.

Поточний контроль проводиться у вигляді наскрізного моніторингу ступеню активності та сформованості компетентностей. Цей контроль охоплює основну частину роботи, яка складається з виконання двох завдань.

Для прозорості оцінювання необхідно, щоб обов'язки та відповідальність учасників малої групи були розподілені та чітко визначенні критерії оцінювання (табл. 5.2).

Таблиця 5.2

Критерії оцінювання при проведенні поточного контролю

Критерій	Бал
1. Зацікавленість та активна участь у роботі МГ	2
2. Правильність виконання завдань, у тому числі:	8
правильно обрано алгоритм розрахунку	2
правильно підібрана інформація для розрахунку	1
вміння відстоювати власну точку зору	2
високий ступінь обґрунтованості висновків та рішень	3
3. Вміння працювати у команді	2
Усього (1+2+3)	12

Підсумковий контроль проводиться у вигляді презентації результатів роботи групи та оформлення звіту за результатами тренінгу. При цьому необхідною умовою є участь кожного учасника як у презентації, так й у оформленні звіту.

Для прозорості оцінювання необхідно чітко визначити критерії та довести їх до учасників тренінгу (табл. 5.3).

Таблиця 5.3

Критерії оцінювання при проведенні підсумкового контролю

Критерій	Бал
1. Вміння щодо презентації результатів, у тому числі:	5
наочність презентації	2
дотримання регламенту	1
обґрунтованість відповідей на запитання	3
2. Вміння оформлення робочого зошиту, у тому числі:	3
повнота інформації, що відображається у робочому зошиті	1
правильність результатів розрахунків, що відображаються	2
3. Вміння оформлення звіту, у тому числі:	4
дотримання правил оформлення звіту	0,5
повнота інформації, що відображається у звіті	1,5
правильність результатів розрахунків, що відображаються у звіті	2
Усього (1+2+3)	12

Загальна оцінка кожного студента – учасника тренінгу буде складатися з суми оцінок за трьома видами контролів (попереднім, поточним, підсумковим) помноженим на вагомність кожної оцінки у

загальній. Контрольно-оціночні заходи при проведенні тренінгу мають охоплювати не тільки ступінь сформованості компетентностей безпосередньо учасників тренінг-навчання, а й ступінь ефективності самого тренінгу.

Інформацію про ефективність тренінгу можна отримати за допомогою бланків зворотного зв'язку (додаток В).

Між цими двома результатами є тісний взаємозв'язок – якщо сам тренінг розроблено та проведено так, що він не сприяє формуванню та розвитку задекларованих компетентностей, то не слід сподіватися на високі результати учасників, наприклад, при проведенні незалежного оцінювання.

Висновки

Розроблення і впровадження в економічну освіту системи тренінгів за різними напрямками підготовки фахівців для економіки і бізнесу є необхідною умовою формування їхніх професійних навичок і забезпечення їх конкурентоспроможності на ринку праці. Основне завдання тренінгів – відповідно до сучасних вимог економіки і стандартів освіти, здійснювати індивідуалізовану підготовку спеціалістів з урахуванням потреб їх мобільності та ефективності, вирішення пріоритетних і актуальних питань практичної діяльності.

Тренінг – це форма активного навчання, яка спрямована на відпрацювання та розвиток певних компетентностей. З початкової дисципліни «Фінансовий менеджмент» тренінг необхідно проводити за темою «Управління інвестиціями», що дозволить не тільки закріпити теоретичні знання студентів за даною тематикою, а й дозволить відпрацювати навички щодо визначення фінансового становища підприємства з урахуванням різних користувачів інформації, навички щодо формування інституту спільного інвестування.

Тренінг дозволяє виділити ключові елементи навчального матеріалу, визначення пріоритетів у моделях професійно значимої поведінки; акцентувати загальні принципи вирішення проблем і професійного розвитку. Це також збільшує можливості використання набутих знань у нових ситуаціях. Створення можливостей для

практичного відпрацювання сформованих умінь та їх закріплення. Демонстрація студентам значимості наданої інформації для успішної професійної діяльності. Забезпечення зворотного зв'язку про результати засвоєння навчального матеріалу. Створення умов для позитивного підкріплення нових моделей поведінки та умов для стимулювання до використання нових умінь студентів, постановка нових завдань, збільшення можливостей для практичного впровадження сформованих компетентностей.

Рекомендована література

1. Афанасьєв М. В. Тренінг формування компетенцій з економіки підприємства : навч. посібн. / Афанасьєв М. В., Гонтарєва І. В., Тишенко Д. О. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. – 328 с.
2. Курбатова М. Б. Обучение персонала, как конкурентное преимущество / Курбатова М. Б., Магура М. И. // Управление персоналом – № 11–12(98). – 2004. – Спецвыпуск № 12. – С. 14–15.
3. Медведева Л. Д. Использование комплекса интеграционных дидактических игр в процессе подготовки экономистов / Медведева Л. Д. ; Автореф. дис. к.п.н. 13.00.08. / Барнаул, 2000. – 23 с.
4. Сидоренко О. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика. практ. посібн. / Сидоренко О., Чуба В. – К. : Центр інновацій і розвитку, 2001. – 256 с.
5. Тренінгові технології навчання з економічних дисциплін : Навч. посібн. / Г. О. Ковальчук, Н. Ю. Бутенко, М. В. Артюшина та ін. ; за ред. Г. О. Ковальчук. – К. : КНЕУ, 2006. – 320 с.

Додатки

Зміст та структура професійних компетентностей, що формуються під час тренінгу

Компетентність, що формується	Знання, що формують компетентність	Уміння, що формують компетентність	Мінімальний досвід	Практичні результати
1	2	3	4	5
1. Здатність розподіляти обов'язки та відповідальність в процесі формування інституту спільного інвестування	Знання управлінських функцій (планування, організація, мотивація та контроль за реалізацією створення ІСІ)	Вміння структурувати завдання щодо формування інституту спільного інвестування та розподіляти між учасниками	Ознайомлення з функціональними обов'язками та посадовими інструкціями фінансових менеджерів	Розподіл обов'язків та відповідальності за етапи формування інституту спільного інвестування між учасниками в процесі прийняття рішень
2. Здатність приймати рішення щодо визначення перспективних галузей економіки для інвестування з урахуванням мінливого середовища	Знання перспектив та недоліків різних видів інвестування. Знання та визначення законодавчих питань створення та функціонування ІСІ, сутності ІСІ, класифікація ІСІ	Вміння використовувати методичне забезпечення оцінки зовнішнього середовища та ринкового потенціалу галузі та підприємства	Розуміння складових матриць, які дозволять визначити перспективи розвитку (матриця AD Little, матриця "SWOT-аналізу", матрицями "Boston Consulting Group" та ін.)	Формування переліку підприємств, результати оцінки ринків, інструменти яких будуть перебувати у складі активів ІСІ

Закінчення додатка А

Закінчення табл. А.1

1	2	3	4	5
3. Здатність формувати аналітичні звіти можливостей подальшого розвитку визначених підприємств, які будуть включені в активи інституту спільного інвестування	Знання методів фінансової діагностики підприємства, методів оцінки ліквідності та платоспроможності, показники ділової активності	Вміння визначати перелік показників, які дозволять врахувати вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, отримати більш точний фінансовий звіт	Розуміння фінансової звітності, структури звітності, ліквідності, платоспроможності, рентабельності	Визначені перспективні напрямки розвитку реального та фінансового сектору. Сформований перелік інструментів для ІСІ
4. Здатність використовувати моделі оптимізації інвестиційного портфелю	Знання методик оптимізації інвестиційного портфелів (Коефіцієнт Шарпа (Sharp measure); Модифікований коефіцієнт Шарпа; та ін.)	Вміння розподіляти цінні папери, визначати складові зазначених коефіцієнтів, вміння оцінювати цінні папери	Ідентифікація цінних паперів, класифікація, можливості використання згідно з діючим законодавством	Результат оптимізований інвестиційний портфель інституту спільного інвестування. Визначення вартості фонду та номінальної вартості цінного паперу
5. Здатність сформулювати інститут спільного інвестування	Визначення допущень та обмежень щодо використання запропонованого переліку активів ІСІ	Вміння оцінювати співвідношення інст.- рументів фінансового та реального інвестування	Сутність компаній по управлінню активами, класифікація існуючих фондів	Обґрунтування рішення щодо прийняття запропонованого переліку активів інституту спільного інвестування

З любов'ю віддавати,,,

***Робочий зошит учасника
тренінгу
“Формування інституту
спільного інвестування”***

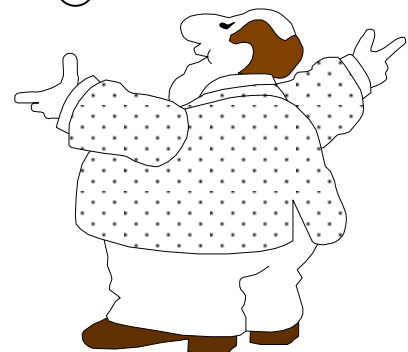
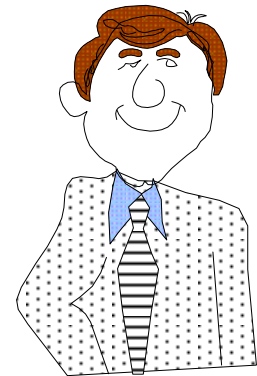
***Мета тренінгу – формування у студентів
системи компетентностей щодо
створення інституту спільного
інвестування***

Навчитися,
спробувати та
застосувати!!!

Все розглянуте
може
працювати!!!

Немає правильних і
немає неправильних
відповідей. Тренінг
дає лише можливість
обміркувати існуючі та
нові стратегії, які
можна вибрати!!!

Знання

У селянина перестав працювати трактор. Усі спроби селянина і його сусідів полагодити машину минули даремно. Нарешті він покликав фахівця. Той оглянув трактор, спробував, як діє стартер, підняв капот, і все перевірів. Потім взяв молоток, прицілився, один раз ударив по моторі й привів його в дію. Мотор заторохтів, начебто він і не був зіпсований. Коли майстер подав селянинові рахунок, той, здивовано глянувши на нього, обурився:

Як, ти хочеш сто монет тільки за один удар молотком!

Дорогий друг, – відповів майстер, – за удар молотком я запросив тільки одну монету, а інші дев'яносто дев'ять монет я беру з тебе за мої знання, завдяки яким я виправив поломку, зробивши всього лише один удар по потрібному місцю.

Завдання тренінгу

“Формування інституту спільного інвестування”

Визначення правових основ функціонування інститутів спільного інвестування (ІСІ).

Оцінити ринки, інструменти що будуть перебувати у складі ІСІ.

Визначення перспективних напрямків розвитку реального та фінансового сектору.

Сформувати перелік інструментів для ІСІ.

Визначення критеріїв, які дозволяють сформувати об'єктивну повну інформацію про фінансове становище підприємств.

Сформувати результати фінансової діагностики та рекомендації щодо зміни інструментів, які будуть перебувати у складі активів ІСІ.

Формування ІСІ.

Знання, які ви маєте,
повинні працювати!!!
Дайте їм можливість!!!

Про мудрість

Зібралися якось три Боги й стали вирішувати, куди б заховати мудрість так, щоб людина її не знайшла.

Перший Бог запропонував сховати мудрість на найвищій горі. Боги подумали й вирішили, що доберуться люди.

Другий Бог запропонував сховати мудрість на дні найглибшого океану. Боги подумали й прийшли до висновку, що й там дістануть.

Тоді третій Бог подумав і запропонував сховати мудрість усередині самої людини, от туди-то вона заглянути нізащо не здогадається. На тім і вирішили.

Знайомство

Ім'я, прізвище _____

Мої очікування від тренінгу

Я люблю	Мої цілі на тренінг
1. _____ _____	
2. _____ _____	
3. _____ _____	
Я хочу	
1. _____ _____	
2. _____ _____	
3. _____ _____	

Інститути спільного інвестування (ІСІ) –

це інвестиційні фонди, в яких акумулюються кошти інвесторів для подальшого отримання прибутку через вкладення їх у цінні папери інших емітентів, корпоративні права та нерухомість.

ІСІ підрозділяються на корпоративні та пайові інвестиційні фонди

Корпоративний інвестиційний фонд (КІФ) – це ІСІ, що створюється у формі відкритого акціонерного товариства та здійснює винятково діяльність зі спільного інвестування, не може бути заснований юридичними особами, у статутному фонді (капіталі) яких частина держави або органів місцевого самоврядування перевищує 25 %. КІФ здійснює свою діяльність, якщо 70 або більше відсотків середньорічної вартості активів, що належать йому на праві власності, вкладені в цінні папери. КІФ не має права: емітувати та розміщати цінні папери, крім акцій; залучати позички або кредит у розмірі, що перевищує 10 % його активів; надавати активи під заставу в інтересах третіх осіб; розміщати акції за ціною, нижче номінальної вартості; розміщати акції за ціною, нижче вартості чистих активів КІФ розраховуючи на одну акцію; розміщати акції понад задекларовану кількість; відмовитися від викупу власних акцій у випадках, не передбачених чинним законодавством; створювати будь-які спеціальні або резервні фонди.

Пайовий інвестиційний фонд (ПІФ) – це активи, що належать інвесторам на праві загальної часткової власності, перебувають в управлінні компанії управління активами (КУА). Мінімальний обсяг активів ПІФ не може бути менше розміру початкового статутного фонду (капіталу) КІФ. Юридичною особою ПІФ не є.

Банк ідей

1. Що ви розумієте під інститутом спільного інвестування?

2. Які основні нормативно-правові документи регулюють діяльність інститутів спільного інвестування в Україні?

3. Компанія з управління активами (КУА), її значення для формування інституту спільного інвестування?

Інститути спільного інвестування

Тип ІСІ	Види, що допускають законом	Характеристика
Відкритий	КІФ, ПІФ, терміновий, безстроковий, диверсифікований	Бере на себе зобов'язання здійснювати під час на вимогу інвесторів викуп емітованих цінних паперів. Дивіденди по цінних паперах не налічуються й не платяться
Інтервальний	КІФ, ПІФ, терміновий, безстроковий, диверсифікований	Бере на себе зобов'язання здійснювати на вимогу інвесторів викуп емітованих цінних паперів, протягом обумовленого в проспекті емісії строку, але не рідше одного разу в рік. Дивіденди по цінних паперах не налічуються й не платяться
Закритий	КІФ, ПІФ, терміновий, недиверсифікований	Не бере на себе зобов'язань щодо викупу емітованих цінних паперів до моменту його реорганізації або ліквідації. У випадку здійснення винятково частки розміщення цінних паперів власного випуску й за умови, що активи більш ніж на 50 % складаються з корпоративних прав і цінних паперів, які не допущені до торгів на фондовій біржі, такий фонд вважається венчурним. Також венчурним може вважатися фонд, визнаний таким у торгово-інформаційній системі. Учасниками венчурного фонду можуть бути тільки юридичні особи. КУА венчурного фонду бере участь у керуванні діяльністю емітента корпоративних прав, що входять в активи фонду

Банк ідей

1. Що таке терміновий інститут спільного інвестування?

2. Що ж ви розумієте під безстроковим інститутом спільного інвестування?

3. Що таке диверсифікований та недиверсифікований інститут спільного інвестування?

Активи ІСІ складаються з таких засобів:

коштів (у тому числі в іноземній валюті), на банківських поточних рахунках і депозитних внесках;
об'єктів нерухомості;
цінних паперів (у тому числі іноземних держав та інших іноземних емітентів);
інших активів, дозволених законодавством з урахуванням обмежень, установлених безпосередньо для конкретних типів і видів інвестиційних фондів.

Літературні джерела прикладів функціонування фондів:

Компанія з управління активами "Драгон Эсет Менеджмент". – Режим доступу : [http:// dragon-am.com](http://dragon-am.com).

Компанія з управління активами "ТАСК-інвест". – Режим доступу : <http://task.com.ua>.

Компанія з управління активами "Адамант Эссет Менеджмент". – Режим доступу : <http://www.ufm.net.ua>.

Компанія з управління активами "ОТР Capital". – Режим доступу : <http://www.otrcapital.com.ua>.

Компанія з управління активами "ПІОГЛОБАЛ Україна". – Режим доступу : <http://www.pioglobal.ua>.

Компанія з управління активами "Сократ". – Режим доступу : <http://www.sokrat.com.ua>.

Компанія з управління активами "Райффайзен Аваль". – Режим доступу : <http://aval.ua/ru/press/news/?id=50165>.

Компанія з управління активами "Амадеус". – Режим доступу : <http://www.amadeusua.com>.

Компанія з управління активами "Співдружність Ессет Менеджмент". – Режим доступу : <http://www.sem.biz.ua>.

Компанія з управління активами "КИНТО". – Режим доступу : <http://kinto.com>.

Інвестиційна компанія "Astrum Investment Management". – Режим доступу : <http://www.astrum.ua>.

Інвестиційна компанія "Capital". – Режим доступу : <http://www.altana-capital.com> та ін.

У рамках КУА пропонується сформувати інститут спільного інвестування.

При цьому необхідно врахувати такі етапи:

1. Проаналізувати існуючу законодавчу базу формування ІСІ.

2. Проаналізувати ринок цінних паперів, нерухомості та інших ринків, інструменти яких будуть перебувати у складі активів ІСІ; пошук об'єктів для інвестицій.

3. Сформувати перелік підприємств та інструментів фінансових ринків, які на думку фахівців міні групи (КУА) будуть перебувати у складі активів ІСІ.

4. Презентація результатів роботи.

5. Проаналізувати фактичне фінансове становище сформованого переліку підприємств, які будуть перебувати у складі активів ІСІ.

6. Сформувати інвестиційний портфель ІСІ використовуючи існуючі моделі та визначити випуск, розміщення та викуп цінних паперів ІСІ; залучення агентів, які розміщують/викувають цінні папери ІСІ серед інвесторів.

7. Презентація результатів роботи.

Фондові біржі ви можете знайти за такими електронними адресами:

1. ПАТ "Фондова біржа ПФТС". – Режим доступу : <http://pfts.com/uk/list-pfts/>.
2. Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. – Режим доступу : http://www.gpw.pl/o_gpw.
3. Инвестиционный холдинг "ФИНАМ". – Режим доступа : <http://www.finam.ru>.
4. ПАТ "Українська біржа". – Режим доступу : <http://ux.com.ua>.
5. ОАО "Московская фондовая биржа". – Режим доступа : <http://www.mse.ru>.
6. ПАТ "Київська міжнародна фондова біржа". – Режим доступа : <http://www.kise.com.ua>.
7. ПрАТ „ФБ „ІННЕКС“. – Режим доступу : <http://www.innex-group.com>.
8. ПрАТ "Придніпровська фондова біржа". – Режим доступу : <http://www.pse.com.ua>.
9. ПАТ "Українська фондова біржа". – Режим доступу : <http://www.ukrse.kiev.ua> та ін.

Методичне забезпечення оцінки зовнішнього середовища та ринкового потенціалу галузі та підприємства:

методика порівняльної оцінки прибутковості підприємства за моделлю PIMS;

методика оцінки ринкового становища підприємства за матрицею AD Little;

методика визначення ринкового профілю підприємства;

методика визначення стратегічних позицій підприємства за матрицею “SWOT-аналізу”;

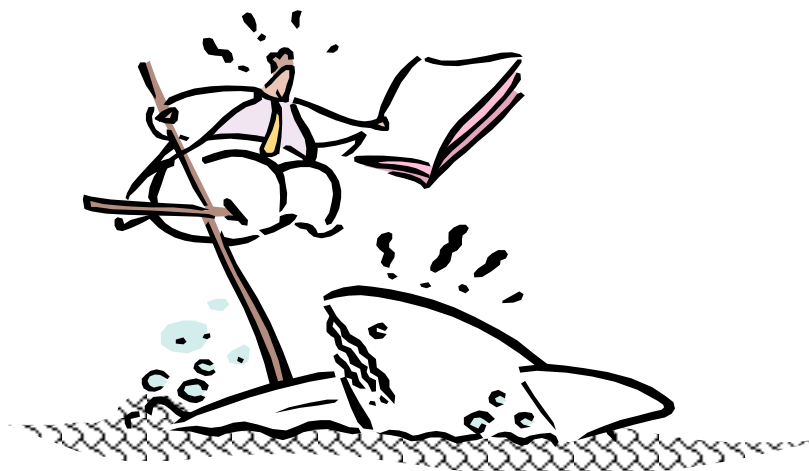
методика оцінки стратегічних позицій підприємства за двомірною та трьохмірною матрицями “Boston Consulting Group”;

методика визначення стратегічних позицій підприємства за матрицею “Ділового екрану” McKinsey та General Electric;

методика визначення стратегічних позицій підприємства за матрицею “Shell International”;

методика генерації стратегій для ринка, який розвивається, за матрицею І. Ансоффа “продукт-ринок”;

методика визначення ринкової позиції на основі аналізу конкурентів та ін.

Для визначення фінансового становища підприємства ви маєте можливість використовувати такі інформаційні джерела:

1. Державна установа "Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України". – Режим доступу : <http://www.smida.gov.ua>.

2. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. – Режим доступу : <http://www.ssmc.gov.ua>.

3. Методичні рекомендації щодо підготовки аудиторського висновку при перевірці відкритих акціонерних товариств та підприємств - емітентів облігацій (крім комерційних банків) схвалено Аудиторською Палатою України протоколом засідання АПК від 23.02.2001 р.

4. Положенні про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затверджені наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 № 49/121 і зареєстровані в Міністерстві юстиції України від 08.02.2001 р. за № 121/532.

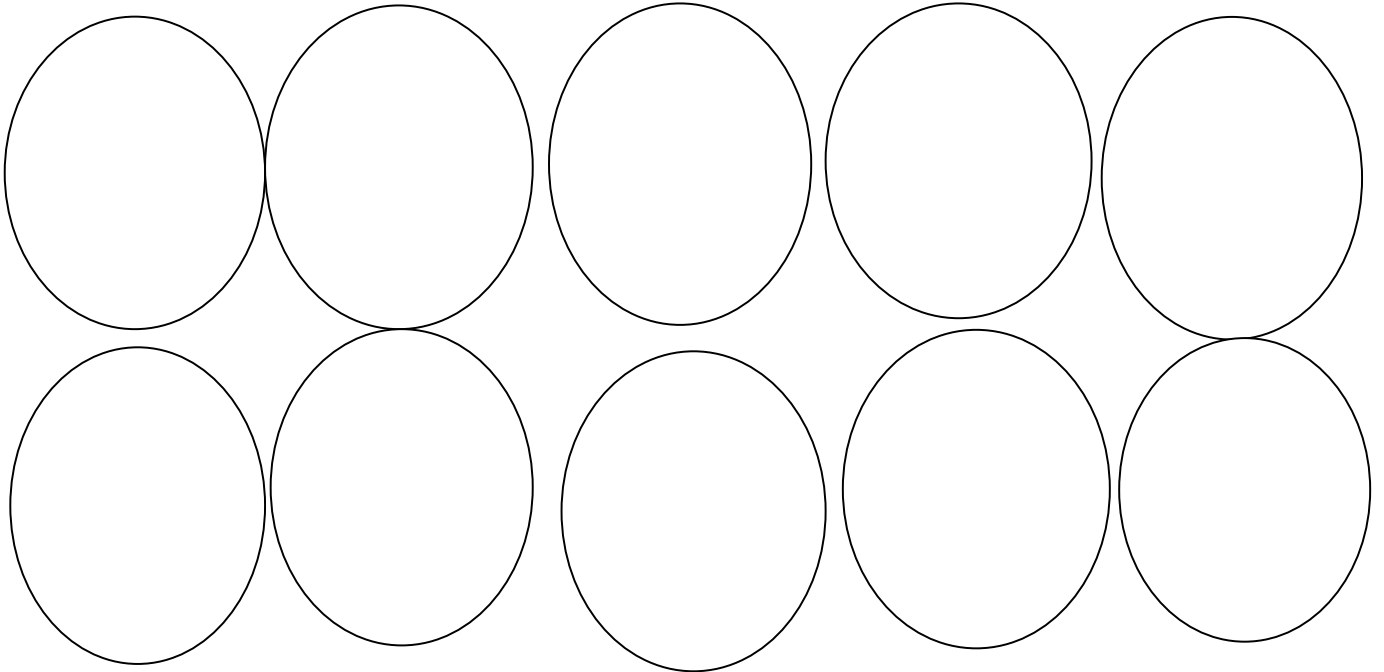
5. Методичні рекомендації щодо аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій, затвердженими Державною податковою адміністрацією України від 16.06.2000 р.

6. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства затверджені наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 17 січня 2001 р. № 10 та ін.

Банк ідей

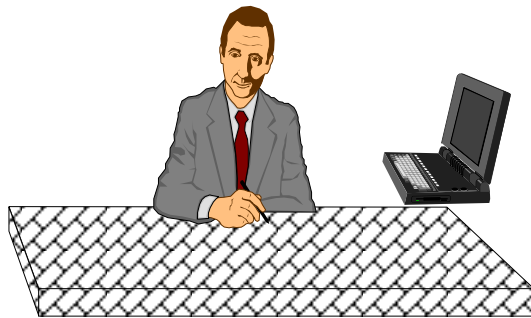
1. Для нас пріоритетні галузі, підприємства, фінансові інструменти та інше для створення ІСІ – це:

2. Для цього ми використовували таке методичне забезпечення:

Банк ідей

1. Оцінка фактичного фінансового становища дозволила нам визначити та сформулювати такі рекомендації, щодо формування ІСІ?

2. Для оцінки фінансового становища ми використовували таке методичне забезпечення: _____

Ціль

Дрона був великим майстром стрілянини з лука, він навчав багатьох учнів. Якось раз він повісив на дерево мішень і запитав кожний з учнів, що той бачить.

Один відповів: "Я бачу дерево й мішень на ньому".

Інший сказав: "Я бачу стовбур дерева, листя, сонце, птахів на небі ...".

Інші відповідали приблизно те ж саме. Потім Дрона підійшов до свого кращого учня Арджуне й запитав: "А ти що бачиш?".

"Я не можу бачити нічого, крім мішені", – відповів він. Дрона повернувся до інших учнів і сказала: "Тільки така людина може стати людиною, що попадає у ціль".

Для визначення ІСІ ви маєте можливість використовувати наступні моделі оцінки інвестиційних портфелів:

- коефіцієнт Шарпа (Sharp measure);
- модифікований коефіцієнта Шарпа;
- коефіцієнт Трейнора (Treynor measure);
- модифікований коефіцієнт Трейнора;
- коефіцієнт Йєнсена (Jensen measure);
- коефіцієнт Альфа;
- чутливість прибутковості портфелю до ринкового фактору та ін.

Банк ідей

ЕВРИКА!!!!

наше ІСІ

1. Назва ІСІ _____

2. Активи ІСІ складаються з таких засобів:

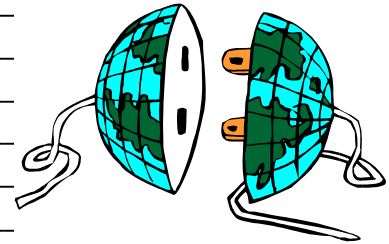
3. Ми врахували при створенні та формуванні ІСІ таке:

4. Нам була необхідна інформація щодо _____

Підсумкова анкета тренінгу

1. Що корисного для себе й своєї роботи я виніс із цього тренінгу?

2. На скільки вдалося з'єднати теоретичні знання та набуті навички?

3. Що з того, про що говорилося на тренінгу, я буду застосовувати у своїй роботі?

Дякуємо за увагу!!!

Бланк зворотного зв'язку

Дата, місце проведення _____

Назва тренінгу _____

Будь ласка, допоможіть нам оцінити проведене ігрове заняття. Відповідайте на запитання й поділіться з нами своїми думками та зауваженнями.

1. Наскільки відповідав зміст тренінгу вашим професійним потребам та інтересам? Потрібне підкресліть.

Значною мірою.

Дуже мало.

2. Як би ви оцінили такі пункти? (4 – дуже добре, 3 – достатньо, 2 – слабо, 1 – дуже погано):

Актуальність _____

Інформативність _____

Практичність _____

3. Як би ви оцінили роботу організатора інтерактивного заняття? Потрібне обведіть.

Незадовільно ... 1 2 3 4 5 ... відмінно.

4. Що було для вас:

Найбільш корисно _____

Найменш корисно _____

5. Яке ваше загальне враження від заняття? Потрібне підкресліть.

Дуже сподобалося,

Нормально,

Марнування часу.

6. Зауваження, побажання, пропозиції _____

Дякуємо за співпрацю!

Зміст

Вступ	3
1. Мета, завдання тренінгу та компетентності, що формуються	4
2. Програма тренінгового навчання	7
3. Змістова структура тренінгу	10
4. Самостійна робота студентів	20
5. Система контролю та оцінювання навчальних результатів студентів	22
Висновки	25
Рекомендована література	26
Додатки	27

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО РОЗРОБКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ
ТРЕНІНГУ «ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ СПІЛЬНОГО
ІНВЕСТУВАННЯ» З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
для студентів спеціальності 8.03050301 „Економіка
підприємства” всіх форм навчання

Укладач: **проф. Афанасьєв М.В.**
 ст. викл. Усенко Н.М.

Відповідальний за випуск проф. Афанасьєв М.В.

Редактор Бутенко В.О.

Коректор

Підп. до друку Формат 60X90 1/16. Папір ТАТРА. Друк RISO

Ум. друк. арк. Обл. – вид. арк. Тираж 200 прим. Зам. №

Свідоцтво про внесення до державного реєстру суб'єктів видавничої
справи **Дк №481 від 13.06.2001 р.**

Видавець і виготівник – ХНЕУ, 61001, м. Харків, пр. Леніна, 9а.